

Raod veur 't Limburgs

**Provincie Limburg
de heer G. Koopmans
Postbus 5700
6202 MA Maastricht**

Raod veur 't Limburgs
p/a Huis voor de Kunsten Limburg
Postbus 203
6040 AE Roermond
T 0475 399 299
E info@hkl limburg.nl

Onderwerp: Kadernota streektaalbeleid

Roermond, 28-6-2018

Geachte heer Koopmans,

Met veel genoegen bieden wij u hierbij de kadernota 'n Laeve lank Limburgs aan. In de nota worden de contouren geschetst van een taalbeleid dat moet leiden tot een verankering en versterking van de positie van het Limburgs in de Limburgse samenleving. De kadernota zal worden gevolgd door een uitvoeringsnota waarin de in de visie beschreven actielijnen worden uitgewerkt in concrete doelen en beoogde effecten in combinatie met de maatregelen om deze te bereiken.

Deze kadernota is in de afgelopen weken in goed overleg met de Limburgse taal- en letterenorganisaties tot stand gekomen. Zowel de Raod veur 't Limburgs, Veldeke als de in het Taal- en Letterenplatform Limburg (TaLeP) samenwerkende organisaties onderschrijven dan ook van harte het gevolgde proces en steunen eensgezind de inhoud van de nu voorliggende kadernota.

Namens de gezamenlijke taal- en letterenorganisaties willen we nogmaals dank uitspreken voor de constructieve wijze waarop u ons in staat heeft gesteld onze visie ten aanzien van het bevorderen en behouden van de Limburgse regionale taal kenbaar te maken en vorm te geven.

Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

**prof. dr. R. van Hout
voorzitter Raod veur 't Limburgs**

**drs. T. van de Wijngaard
streektaalfunctionaris**

Sinds kort hebben Limburgse peuters hun eigen animatieserie: Piepekoek. In korte filmpjes spelen dieren de hoofdrol en wordt het bekende spelletje 'kiekeboe' ('piepekoek' in het Limburgs) gespeeld. De dieren praten in verschillende varianten van het Limburgs. De filmpjes zijn te bekijken via www.piepekoek.nl op tablet en smartphone.

'n Laeve lank Limburgs

Kadernota taalbeleid provincie Limburg

Inleiding

Het doel van deze kadernota is om de contouren te schetsen van een taalbeleid dat leidt tot een verankering en versterking van de positie van het Limburgs in de Limburgse samenleving.

Het Limburgs, de regionale taal van de provincie, is ook in 2018 nog volop aanwezig in de Limburgse samenleving. Het Limburgs zorgt voor verbinding en brengt mensen en initiatieven samen, het prikkelt tot creativiteit en het zorgt voor vertrouwdheid en herkenning. Er wordt gezongen in het dialect, bijna de helft van alle toneelvoeringen in Limburg is in het dialect, we zien het in de openbare ruimte in de vorm van plaatsnaamborden of winkelopschriften, maar wat het allerbelangrijkste is: het wordt nog overal en in alle lagen van de bevolking gesproken. En uit een onderzoek van onderzoeksbureau Flycatcher bleek onlangs nog dat de Limburgers het verdwijnen van het Limburgs zien als de grootste bedreiging voor het verdwijnen van de Limburgse cultuur. Het Limburgs vormt de sleutel tot de Limburgse identiteit.

Zo te zien is er dus niets mis met het Limburgs, maar wie beter kijkt, ontdekt dat ook het Limburgs, zoals iedere kleine taal, te maken heeft met bedreigingen die ervoor zorgen dat het gebruik terugloopt. Hoe snel een regionale taal kan verdwijnen, is te zien in het aangrenzende Duitsland, waar de jongere generatie nog maar nauwelijks het lokale dialect beheerst. Het eeuwenlang overgedragen dialect is daar binnen één generatie zo goed als volledig uitgestorven.¹ Willen we het Limburgs voor de toekomst behouden, dan zullen we alert moeten blijven en zorgzaam zijn. We zullen moeten blijven investeren in de taal. Zo voorkomen we dat het afwisselende Limburgse taalgebied met haar rijke variatie aan dialecten wordt ingewisseld voor een monotone taallandschap. De opgave waar we voor staan is om het Limburgs ook voor de volgende generaties in leven te houden. Dat vinden we als provincie Limburg belangrijk. Het Limburgs moet springlevend blijven, *'n laeve lank*, van jongs af aan, ook in de komende generaties!

Het doel van deze kadernota is om de contouren te schetsen van een taalbeleid dat leidt tot een verankering en versterking van de positie van het Limburgs in de Limburgse samenleving. Dat heeft een meerwaarde, maar het vergt ook een investering in provinciale kaders die nog geconcretiseerd gaan worden in een uitvoeringsnota. Het Limburgs is vitaal genoeg om de 21^e eeuw te doorstaan.

---

¹ Een treffend voorbeeld daarvan is het Keuls dialect dat nog steeds in liedteksten wordt gebruikt, maar in het geheel niet meer door de lokale bevolking wordt gesproken.

Waar staan we?

Het Limburgs zorgt voor verbinding en brengt mensen en initiatieven samen, het prikkelt tot creativiteit en het zorgt voor vertrouwdheid en herkenning.

Ook in de kenniseconomie en de netwerksamenleving van de toekomst kan het Limburgs, in al zijn nieuwe verschijningsvormen zorgen voor zingeving, herkenbaarheid, vertrouwdheid en lokale inbedding.

• *Bedreigingen en uitdagingen voor het Limburgs*

Regionale talen en kleine talen staan voortdurend op gespannen voet met de overkoepelende en dominante standaardtaal.² Die standaardtaal, voor het Limburgs is dat uiteraard het Nederlands, heeft een veel sterkere positie dan het Limburgs, dat vooral als spreektaal in gebruik is. Limburgers horen en zien het Nederlands voortdurend en overvloedig via de media, in zowel geschreven als gesproken vorm. Het is bovendien de taal van de overheid en het onderwijs. Het Nederlands is vastgelegd in omvangrijke woordenboeken, de spelling is verankerd in het Groene Boekje van de Taalunie en de taalstructuur is omschreven in standaardwerken zoals de Algemene Nederlandse Spraakkunst. Het Limburgs, daarentegen, is vooral een mondeling overgeleverde taal, een kwetsbare taal dus. De woordenschat ervan wordt nog maar kort in woordenboeken vastgelegd, de grammatica is nog maar nauwelijks beschreven. Ook ontbreekt er een schrijftraditie. Het schrijven in één van de Limburgse dialecten is pas in de tweede helft van de twintigste eeuw op gang gekomen.

Ook migratie heeft invloed op het afnemen van het aantal sprekers van het Limburgs. De agrarische samenleving die Limburg lang heeft gekenmerkt, maakte de noodzaak klein om naar een andere plaats te verhuizen. Dorpen en steden vertoonden een redelijk stabiele bevolkingsopbouw en ook de gesproken plaatselijke dialecten kenden daardoor eeuwenlang relatief weinig verandering. De toegenomen mobiliteit van de laatste decennia heeft ervoor gezorgd dat bewoners uit andere delen van het land en uit andere delen van Europa of nog verder weg ook hun weg naar Limburg hebben weten te vinden. Die nieuwe Limburgers brengen op hun beurt ook weer veel nieuwe talen mee naar Limburg met mede als resultaat dat steeds minder wordt gekozen voor het Limburgs als taal van de opvoeding. Die terugloop is ook met cijfers te onderbouwen. Zo blijkt uit het onderzoek dat de Media Groep Limburg in samenwerking met de Raod veur 't Limburgs in 2016 heeft laten uitvoeren naar het gebruik van het Limburgs dat van de huidige generatie Limburgse jongeren 'slechts' 53 procent in een dialect is opgevoed, tegen 70 procent van de 45-plussers.³

---

² Mede daarom is het Limburgs in 1997 op verzoek van de provincie Limburg door de nationale overheid erkend als regionale taal onder het Europees Handvest voor regionale talen en talen van minderheden van de Raad van Europa.

³ Dagblad De Limburger, 23 mei 2016. Aan het onderzoek, dat werd uitgevoerd door onderzoeksbureau Flycatcher werkte een representatieve uitsnede van de Limburgse bevolking mee (ruim 1000 personen van 18 jaar en ouder).

In de voorschoolse opvang zien we dat peuters het dialect inwisselen ten faveure van het Nederlands. Kinderen die zijn opgegroeid in een omgeving waar beide ouders Limburgs spreken, blijken opeens thuis geen Limburgs meer te willen spreken als zij gebruik gaan maken van de kinderopvang. Dat heeft alles te maken met het beleid van de peuteropvang dat vaak is gestoeld op de onjuiste aanname dat het spreken van dialect nadelig is voor de taalontwikkeling van het kind. In de opvang wordt daarom gekozen voor het Nederlands. Wanneer kinderen op jonge leeftijd worden ontmoedigd om hun dialect te spreken, dan zullen zij dat dialect steeds minder gaan gebruiken. Zelfs wanneer er in de familiekring dialect met een kind wordt gesproken, zal het gebruik van het dialect door het kind zelf verminderen. Dat gaat, soms ongewild, ten koste van het Limburgs.

• *Kracht en vitaliteit van het Limburgs*

Heeft het Limburgs nog wel een toekomst? Wie de bovenstaande ontwikkelingen overziet, komt snel in de verleiding om de houdbaarheidsdatum van het Limburgs zeer laag in te schatten. Maar die geluiden zijn niet nieuw. Al in de achttiende eeuw werd in een Maastrichtse tekst, het Sermoen, de angst uitgesproken dat het Maastrichts dialect door allerlei invloeden vanuit het Nederlands en Frans snel zou verdwijnen. Die angst is in de twee eeuwen daarna ongegrond gebleken: als er één plaats in Limburg is waar het dialect ook vandaag de dag nog overal te horen is, dan is het wel in Maastricht.

Er zijn ook in 2018 nog veel elementen rond het Limburgs te noemen die wijzen op de taaië levenskracht die het Limburgs – zeker in vergelijking met andere streektaalen en dialecten, zelfs op mondiaal niveau – eigen is. De positie van het Limburgs is opmerkelijk. Het Limburgs is vitaler en wordt meer gesproken dan om het even welke andere regionale taal. Zelfs het Fries, dat toch altijd wordt gezien als een taal die diep geworteld is in de samenleving van die provincie, kan de vergelijking met het Limburgs niet doorstaan. En dat ondanks het feit dat het Fries officieel de tweede landstaal van Nederland is en al decennia lang ruimhartig institutioneel en financieel wordt ondersteund vanuit de Nederlandse overheid.

Zoals gezegd, Limburgers zien hun dialect als het meest kenmerkende element van hun eigen cultuur en identiteit, zelfs nog voor andere typisch Limburgse zaken als carnaval of Limburgse vlaai.⁴ Het Limburgs vormt een bindende schakel in de provincie Limburg, en dat geldt voor zowel Noord-, Midden- als Zuid-Limburg. Limburgers beschouwen dan ook het verdwijnen van hun dialect als de grootste bedreiging van hun eigen regionale cultuur.⁵ Limburgs is voor veel Limburgers de moedertaal, de taal die ze als eerste geleerd hebben, die ze als het ware met de paplepel kregen ingegoten, en de taal dus waarin ze hun emoties het best en het meest intiem kunnen verwoorden. Limburgs is de taal van de verbinding tussen personen, van de lage drempel, van de informele contacten en van de samenhang in de samenleving.⁶

---

⁴ Dagblad de Limburger, 23 mei 2016.

⁵ 73% van de Limburgers ziet het verwateren van het dialect als grootste bedreiging voor het verdwijnen van de Limburgse cultuur. Dagblad De Limburger, 16 oktober 2017.

⁶ Uit de enquête van MGL uit 2016 blijkt dat het Limburgs vooral in de informele domeinen wordt gebruikt: (met vrienden 71%, met ouders 66%, met partners 64%, met kinderen 62%); in officiële domeinen wordt vaker voor het Nederlands gekozen (ziekenhuis 75%, gemeentelijke instanties 65%).

Verontrusting over het Limburgs wordt versterkt door de ingrijpende effecten van de toenemende globalisering. Die globalisering leidt er anderzijds toe dat mensen steeds sterker op zoek gaan naar hun eigen achtergrond, naar hun 'roots'. Veel mensen vinden houvast in de identiteit die direct verbonden is met de eigen regio. In Europees verband zien we dat regio's zich steeds nadrukkelijker manifesteren. Vanuit Europese organisaties groeit de aandacht daarvoor. Die ontwikkeling weerspiegelt zich onmiskenbaar ook op het Limburgse provinciale niveau. Limburgers versterken in het perspectief van de globalisering hun interesse en waardering voor de eigen, regionale cultuur. Die culturele omgeving is vertrouwd en schept een diepe sfeer van verbondenheid. Het Limburgs vormt een verbindende factor en de Limburgse regionale taal wordt gezien als het instrument bij uitstek om aan die verbondenheid vorm te geven.⁷

De vitaliteit van het Limburgs blijkt ook in het opvallend sterke gebruik ervan in de social media. Limburgers gebruiken hun regionale taal zelfs meer dan de Friezen het Fries wanneer zij berichten versturen via Twitter.⁸ In Limburg wordt het Limburgs vooral gekozen wanneer wordt gecommuniceerd via Whatsapp en Facebook. En ook hier zien we weer het patroon van de verbindende rol van het Limburgs in de informele sfeer: Whatsapp en Facebook zijn bij voorkeur de media om meer persoonlijk getinte berichten te versturen, in tegenstelling tot bijvoorbeeld LinkedIn of Instagram die worden gezien als media die een groter, en dus minder persoonlijk, lezerspubliek bereiken.

De kracht en vitaliteit van het Limburgs trekken ook de aandacht van de wetenschap. Op verschillende universiteiten in Nederland en in Europa wordt onderzoek gedaan naar het Limburgs.⁹ De resultaten van dat onderzoek kunnen worden ingezet om het taalbeleid waar deze kadernota toe moet leiden, een fundamentele onderbouwing te geven.

Een belangrijke component van recent wetenschappelijk onderzoek is de vraag naar de voor- of nadelen van tweetaligheid. Tweetaligheid blijkt voordelen op te leveren, op cognitief vlak. Zo blijkt uit onderzoek dat tweetalige kinderen beter hoofd- en bijzaken kunnen onderscheiden dan eentalige kinderen. Bovendien kunnen zij zich beter concentreren en leren ze makkelijker nieuwe talen.

Uit ander wetenschappelijk onderzoek blijkt verder dat een regionale taal een voorname rol kan spelen in de interactie tussen arts en patiënt. Met name bij oudere patiënten blijkt dat het gebruik van het dialect een meerwaarde heeft in het communicatieproces. Angst of stress kan zo bijvoorbeeld worden verminderd en ook blijkt dat de gegeven informatie beter wordt onthouden door de patiënt.¹⁰

---

⁷ In dit kader verwijzen wij ook naar de *Limburgagenda* en in het bijzonder thema 3 daarvan, ontbinding en nieuwe verbinding. Ook in de kenniseconomie en de netwerksamenleving van de toekomst kan het Limburgs, in al zijn nieuwe verschijningsvormen zorgen voor zingeving, herkenbaarheid, vertrouwdheid en lokale inbedding.

⁸ Zie: Nguyen, D. Trieschnigg en L. Cornips (2015). Audience and the use of minority languages on Twitter. *Proceedings of the ninth AAAI (ICWSM-2015)*, 666-669.

⁹ In Nederland wordt met name aan de universiteiten van Maastricht en Nijmegen onderzoek naar het Limburgs gedaan. Maar ook internationaal is er aandacht voor het Limburgs. Zo wordt er momenteel in Oslo onderzoek verricht naar de manier waarop standaardisatieprocessen van invloed zijn op regionale talen als het Limburgs.

¹⁰ Deze resultaten werden opgetekend in een onderzoek in ziekenhuizen in Overijssel en Gelderland. Zie: Josine Loefen (2005). *Als je plat kunt praten, moet je het niet laten*.

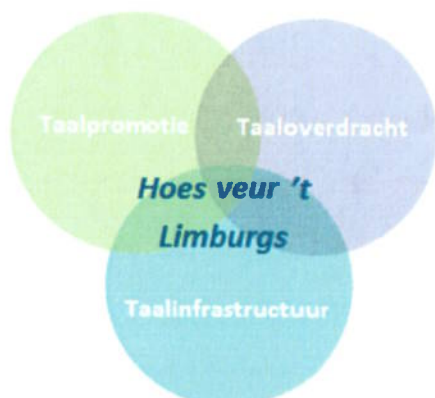
Limburg bezit met de tweetaligheid van zijn inwoners een belangrijke culturele, sociale en economische kracht. De Limburgse regionale taal vormt allereerst natuurlijk een voorname, verbindende factor bij het versterken van het gemeenschapsgevoel. Het is belangrijk dat mensen zich betrokken voelen bij de samenleving waar zij deel van uitmaken. En die betrokkenheid zien we zowel op provinciaal als op lokaal niveau. Gedreven vrijwilligers zorgen ervoor dat er jaarlijks talloze initiatieven op dialectgebied worden uitgevoerd. Denk hierbij aan de hoge oplages van uitgaves van lokale dialectwoordenboeken of (pop)muziekmanifestaties en toneelvoorstellingen in dialect die door grote aantallen deelnemers worden bezocht. En een zichtbare uiting van de waardering voor het lokale dialect in de openbare ruimte zijn zeker ook de tweetalige plaatsnaamborden (Nederlands-Limburgs) die inmiddels al door een groot aantal gemeentes in Limburg zijn geplaatst.¹¹

Daarnaast vormt het Limburgs ook het meest unieke en karakteristieke onderdeel van het immateriële erfgoed van onze provincie. De Limburgse regionale taal is vast verbonden met de Limburgse volkscultuur. Vastelaovend zou niet mogelijk zijn zonder het dialect, het Oud-Limburgs schuttersfeest zou zonder de Limburgse regionale taal een groot deel van zijn charme verliezen. De taal draagt zorgt ervoor dat die tradities worden vastgelegd en zo kunnen worden doorgegeven aan volgende generaties.

---

¹¹ Heel recent nog, in november 2017, heeft ook de gemeente Nederweert (Ni-jwieërt) tweetalige komborden geplaatst.

Wat gaan we doen?

• *Visie op het Limburgs*

Samenvattend kunnen we dus twee ontwikkelingen constateren. Enerzijds heeft het Limburgs in 2018 nog een heel sterke positie binnen de Limburgse samenleving, anderzijds zijn er duidelijke tekenen dat het gebruik van het Limburgs vermindert. De provincie Limburg vindt het belangrijk dat het Limburgs behouden blijft. Het is een belangrijke verbindende component in de Limburgse samenleving en een elementair onderdeel van het cultureel erfgoed van de provincie. Er dient daarom actie te worden ondernomen om de afname van het gebruik van het Limburgs te stoppen. Met deze kadernota willen we dan ook als doel vast stellen dat er over 10 jaar op zijn minst nog evenveel Limburgers Limburgs spreken als dat tegenwoordig het geval is.¹²

• *Rol van de provincie*

Ons taalbeleid voor de komende jaren wordt bepaald door de geluiden die ons vanuit de samenleving hebben bereikt. De initiatieven die hierna worden beschreven, zijn onze visie hoe op deze maatschappelijke vragen een antwoord gegeven kan worden. Dit uitgangspunt heeft gevolgen voor de rol van de provincie. Was ons taalbeleid in de afgelopen periode vooral gericht op het stimuleren en verbinden van partijen, wij zien onze nieuwe rol veel meer als faciliterend, regisserend en controlerend. Zo willen wij de gemeenten in de komende beleidsperiode meer gaan ondersteunen in hun gemeentelijk beleid ter stimulering van het gebruik van het lokale Limburgse dialect, alsook de taalorganisaties in hun activiteiten rond het bevorderen van de aandacht voor de Limburgse regionale taal. Bij de uitvoering van het beleid uit deze kadernota zoeken wij dan ook nadrukkelijk de samenwerking met het streektaalveld, de instellingen en de gemeenten.

Om onze visie te concretiseren, maken we als provincie de keuze voor de volgende speerpunten:

- de vergroting van de zichtbaarheid van en de waardering voor de Limburgse regionale taal;
- de stimulering van de aandacht voor tweetaligheid in het onderwijs, en dan met name in verband met de verhouding Nederlands-Limburgs;

¹² In de enquête van Fly Catcher / MGL uit 2016 gaf 79% van de respondenten aan dat zij het dialect van de plaats waar ze zijn opgegroeid goed tot uitstekend spreken.

- de versterking van de taalinfrastructuur met als doel het verstevigen van de positie van het Limburgs met al zijn verschillende dialecten.

We doen dit omdat we overtuigd zijn van het belang van de Limburgse regionale taal voor de Limburgse samenleving. Op basis van voorgaande beschouwingen hebben we gekozen voor drie actielijnen:¹³

1. Taalpromotie

Actielijn 1 is er vooral op gericht het gebruik van het Limburgs te stimuleren en de zichtbaarheid ervan te vergroten. Voor dit laatste kiezen wij voor promotionele activiteiten die gericht zijn op het bereiken van een groot publiek. Hierbij valt te denken aan activiteiten die de waarde van (het spreken en schrijven van) het Limburgs in de meest brede zin bevorderen.¹⁴ Ook het vooroordeel dat het gebruik van het Limburgs de taalvaardigheid in het Nederlands nadelig zou beïnvloeden, krijgt in de beleidsperiode aandacht. Limburg heeft met zijn eigen regionale taal een belangrijk voordeel in huis. Uit recent wetenschappelijk onderzoek blijkt dat tweetaligheid veel voordelen oplevert, met name op cognitief terrein. Toch bestaat bij velen nog steeds het idee dat een tweetalige opvoeding nadelig is voor kinderen. Deze opvatting vormt een serieuze bedreiging voor het gebruik van het Limburgs. Daarom willen wij initiatieven ontplooiën samen met de partners uit het veld. Door in te zetten op de bevordering van de aandacht voor het Limburgs willen wij in de komende jaren ervoor zorgen dat de waardering ervoor toeneemt.

2. Taaloverdracht

Bij het behoud van een regionale taal speelt het onderwijs een cruciale rol. In het Europees Handvest voor regionale talen en talen van minderheden van de Raad van Europa heeft het onderwijs een dan ook een centrale positie. Het onderwijs is dé plek om taalrevitalisering te doen laten plaatsvinden. Toch is er op het moment nog maar weinig aandacht voor tweetaligheid in het onderwijs. In de voorschoolse educatie wordt nu nog vaak op basis van onjuiste informatie gekozen voor het Nederlands als instructietaal. Het is echter van eminent belang dat jongeren al vanaf jonge leeftijd in contact worden gebracht met het Limburgs. Zij zijn het immers die het Limburgs weer moeten overdragen op volgende generaties. We willen dan ook met de partners in het onderwijs en andere educatieve organisaties aan de slag om ervoor te zorgen dat het Limburgs daar een plek krijgt. Ook hebben we aandacht voor de taaloverdracht naar de oudere generaties. Op deze wijze komen wij tot een doorlopende leerlijn voor het Limburgs: *'n laeve lank Limburgs!* We gaan daarbij ook in gesprek met andere taalgemeenschappen om te leren van de kennis en ervaringen op dit terrein in andere provincies.

---

¹³ Deze actielijnen borduren mede voort op de aanbevelingen uit de nota 'Sjiek is miech dat' die in 2015 door de Limburgse taal- en letterenorganisaties werd samengesteld en het provinciale beleidskader 'Toekomst voor erfgoed' uit 2016.

¹⁴ Niet-Limburgers of niet-Limburgssprekenden zouden zich buitengesloten kunnen voelen door een actief taalpromotiebeleid van het Limburgs. Het te voeren taalbeleid moet erop gericht zijn hen bij het Limburgs te betrekken, door luistercursussen en zelfs spreekcursussen in te zetten, met actieve informatie over de historie en de bijzondere eigenschappen van het Limburgs. Op dit terrein zijn er nieuwe mogelijkheden door de inzet van digitale instrumenten.

3. Taalinfrastructuur

De versterking van de positie van het Limburgs vergt een goed uitgebouwde infrastructuur. Die infrastructuur bestaat enerzijds uit professionele instellingen en anderzijds uit toekomstbestendige vrijwilligersorganisaties waarmee wij samen onze ambities op het terrein van de regionale taal vorm willen geven.

Hier hoort ook nadrukkelijk de digitale taalinfrastructuur onder. Ook voor een taal en dus het Limburgs geldt: *'Es 't neet te vinge is op 't internet, dan besjeit 't neet'*¹⁵. Gebruik en documentatie van en onderzoek naar een taal gebeurt tegenwoordig vooral op digitale wijze. De resultaten van dit soort onderzoek zijn gericht op digitale taalproducten die breed toepasbaar zijn en door een groot publiek kunnen worden gebruikt. Belangrijke digitale Limburgse taalproducten en gebruikstoepassingen zijn spellingcheckers, vertaalprogramma's zoals Google Translate, taalcursussen, spraakherkenningstoepassingen, een taalvraagbaak, CALL systemen voor het leren van het Limburgs, verscheidene soorten van woordenboeken, enzovoorts. De bijzondere uitdaging van het Limburgs is om recht te doen aan de verscheidenheid van het Limburgs. Het Limburgs kan een voorbeeld bij uitstek zijn, zelfs wereldwijd, voor andere talen die gekenmerkt worden door verscheidenheid.

Om ons doel te bereiken gaan wij over tot het oprichten van een Hoes veur 't Limburgs, het platform waarin wij alle activiteiten in verband met het Limburgs willen gaan bundelen. Dit Hoes krijgt een herkenbare identiteit, waardoor het ook voor de buitenwacht de autoriteit wordt waar iedereen als eerste aanklopt met vragen over het Limburgs. Het Hoes veur 't Limburgs wordt een faciliterend platform voor de taalorganisaties en een coördinerend centrum voor de Limburgstalige literatuur en (podium)kunsten. Op basis van al dan niet zelf ondernomen toegepast wetenschappelijk onderzoek is het Hoes veur 't Limburgs tevens verantwoordelijk voor het behoud en de ontwikkeling, de digitale ontsluiting en de verspreiding van het Limburgs als geheel en de lokale dialecten afzonderlijk. Voor dit laatste zoeken wij ook de samenwerking met wetenschappelijke instituten.

---

¹⁵ Dit is de Limburgse variant van een uitspraak die vooral uit het Engels bekend is: 'If it isn't on the internet, it doesn't exist'.

Tot slot

'n Laeve lank Limburgs,
nu en in de komende generaties

In deze kadernota hebben wij onze visie en de provinciale rol in verband met nieuw beleid ten aanzien van de Limburgse taal uiteengezet. Wij vinden het, net als de Limburgse samenleving belangrijk dat het Limburgs ook door toekomstige generaties Limburgers gesproken blijft worden. Wij zijn van mening dat we nu tot actie moeten overgaan om ervoor te zorgen dat de teruggang in het gebruik van het Limburgs wordt gestopt.

De concretisering van onze visie willen wij in de komende maanden samen met het taalveld, de instellingen en de gemeenten verder vorm geven met behulp van een uitvoeringsnota. In deze uitvoeringsnota worden de actielijnen verder uitgewerkt in concrete doelen en beoogde effecten in combinatie met de maatregelen om deze te behalen en de financiële middelen die daarvoor nodig zijn. Een en ander zal leiden tot de vernieuwing van de institutionele infrastructuur met als doel continuïteit en professionalisering in het behoud en de verdere ontwikkeling van het Limburgs.

De uitvoering van deze visie zal verder leiden tot een omvangrijker financieel kader dan het huidige. De doelen en maatregelen uit het uitvoeringsplan gelden voor de beleidsperiode van 2019 – 2022. Na twee jaar wordt het uitvoeringsplan tussentijds geëvalueerd.